

No: Zinta Meija <Zinta.Meija@lrp.gov.lv>
Nosūtīts: otrdiena, 28. apr.. 2026. gada 10:03
Kam: Lauris Neikens
Tēma: Par Bērnu aizsardzības centra informācijas sistēmas noteikumiem (25-TA-83).

UZMANĪBU: Šis e-pasts ir saņemts no ārējā avota. Neklikšķiniet uz saites un neatveriet pielikumus, ja vien neatpazīstat sūtītāju un zināt, ka saturs ir drošs.

Labdien!

Iepazīstoties ar Tiesību aktu portālā saņemto tiesību akta "Bērnu aizsardzības centra informācijas sistēmas noteikumi"(tiesību akta lietas ID 25-TA-83) projektu, savas kompetences ietvaros sniedzam šādu viedokli.

Labklājības ministrijas izstrādātās Ministru kabineta instrukcijas par Kriminālprocesa likums 152. un 153. pantā minētā psihologa, ar kura starpniecību tiek veikta nepilngadīgā pratināšana, lomu un izvirzāmajām prasībām projekta anotācijā norādīts, ka:

"nepieciešams paredzēt sistēmisku pieeju informācijai par psihologiem, kuri var veikt starpniecību bērna nopratināšanā. Vajadzētu nodrošināt vietu, kur institūcijām iespējams paskatīties aktuālo kontaktinformāciju par pieejamajiem psihologiem - starpniekiem, kuri atbilst instrukcijas prasībām. Vienota un pārskatāma informācijas pieejamība par psihologiem, kuri atbilst instrukcijā noteiktajām prasībām, būtu nozīmīgs instruments, kas ļautu izmeklēšanas iestādēm operatīvi identificēt attiecīgos speciālistus gadījumos, kad rodas nepieciešamība veikt nepilngadīgā pratināšanu ar psihologa starpniecību, kā arī pārliecināties par speciālistu atbilstību noteiktajām prasībām pirms to piesaistes nepilngadīgā pratināšanai, tādējādi veicinot instrukcijā noteikto prasību praktisku piemērošanu un vienotu pieeju psihologu kā starpnieku piesaistei kriminālprocesā.

Veidojot vienotu psihologu - starpnieku sistēmu, vajadzētu, lai kontaktinformācijas pieejamība par šiem psihologiem ir sistēmiski un skaidri nedefinēta, kur tiesību aizsardzības iestāde to var meklēt. Patlaban šāda vienota psihologu, ar kuru starpniecību var veikt bērna pratināšanu, uzskaitē nav izveidota. Šim nolūkam būs nepieciešams veikt patlaban esošo reģistru un uzskaites sistēmu, kurās psihologu dati jau tiek apstrādāti, izvērtēšanu, kurā no tām būtu iespējams visefektīvāk veidot psihologu - starpnieku uzskaiti. Piemēram, saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 5.¹ panta ceturto daļu, lai nodrošinātu informācijas apriti un pieejamību attiecībā uz mācību par speciālajām zināšanām bērnu tiesību aizsardzības jomā organizēšanu un subjektiem, kuri ir apguvuši šīs zināšanas, Bērnu aizsardzības centrs valsts informācijas sistēmā nodrošina informāciju par mācību organizētājiem un pasniedzējiem, savukārt mācību organizētāji tajā nodrošina subjektu, kuri ir pieteikušies minētajām mācībām vai tās apguvuši, un izsniegto apliecinājumu par apgūtajām zināšanām uzskaiti.

Tādēļ, iespējams, nākotnē šāda psihologu, ar kuru starpniecību var veikt bērna pratināšanu, uzskaiti varētu paredzēt Bērnu aizsardzības centra informācijas sistēmas ietvaros, kuras publiskajā daļā interesentiem būs iespējams pārbaudīt, vai attiecīgajam speciālistam ir aktuāls apliecinājums par speciālo zināšanu bērnu tiesību aizsardzības jomā apguvi. Labklājības ministrijas īstenota projekta ietvaros patlaban tiek izstrādāts minētās informācijas sistēmas pamata līmenis. Tā kā tas ir tikai pamata līmenis, kam sekos papildu funkcionalitāšu veidošana, tad patlaban vēl šādu zināšanu apguves uzskaiti, izmantojot šo informācijas sistēmas nav iespējams veikt. Iespējamie nākotnes risinājumi, kā šāda aktuālā kontaktinformācija par psihologiem, kuri veic starpniecību bērna pratināšanā, tiktu padarīta pieejama tiesību aizsardzības iestādēm, tiks apspriesti starpinstitucionālās sadarbības programmas "Bērna māja" uzraudzības padomē, ietverti uzraudzības padomes darba kārtībā, ņemot vērā, ka jautājums par atbilstīgāko risinājumu, arī to, kurš

reģistrs būs atbilstīgākais šādas informācijas apstrādei, ir pārrunājams ar vairāku nozaru kompetentajām institūcijām, kā arī par to pieņemams savstarpēji saskaņots lēmums”.

Prokuratūra ieskatā, ņemot vērā Labklājības ministrija secināto par nepieciešamību paredzēt psihologu, ar kuru starpniecību tiek veikta nepilngadīgo nopratināšana, uzskaites regulējumu, atzīstams, ka atbilstošākais risinājums būtu minēto datu iekļaušana Bērnu aizsardzības centrs informācijas sistēmas ietvaros. Minētās informācijas sistēmas publiskajā daļā būtu nodrošināma iespēja institūcijām pārbaudīt, vai konkrētajam speciālistam ir spēkā esošs apliecinājums psihologa profesionālās darbības veikšanai attiecīgajā jomā.

Līdz ar to tiek atzīts, ka tiesību aktā “Bērnu aizsardzības centra informācijas sistēmas noteikumi” un anotācijā ir ietverami arī turpmāk plānotie risinājumi jautājumā par psihologu, kuri piedalās nepilngadīgo nopratināšanā kriminālprocesā, datu, statusa un apliecinājumu uzskaites kārtību.

Cieņā

Zinta Meija

Ģenerālprokuratūras

Krimināltiesiskā departamenta

Pirmstiesas kriminālprocesa un tiesvedības koordinācijas nodaļas

juriste-konsultante

Kalpaka bulvāris 6, Rīga, LV-1801

tālr. [+371 67044498](tel:+37167044498)

Zinta.Meija@lrp.gov.lv